PASO ESPAÑOL

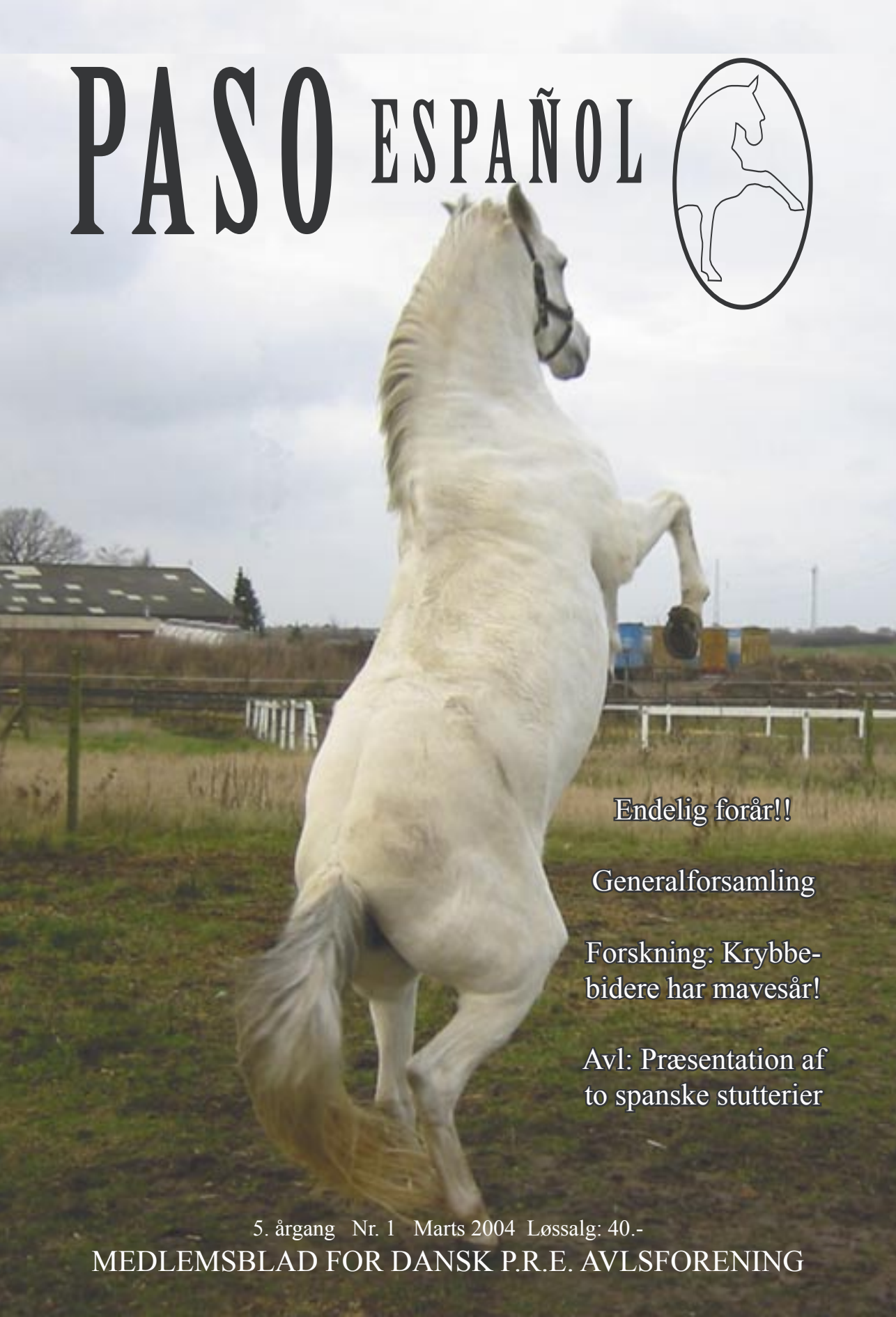

Endelig forår!!

Generalforsamling

Forskning: Krybbe-bidere har mavesår!

Avl: Præsentation af to spanske stutterier

5. årgang Nr. 1 Marts 2004 Løssalg: 40.-

MEDLEMSBLAD FOR DANSK P.R.E. AVLSFORENING

Dansk P.R.E. Avlsforening
Pura Raza Española

Formand:
Marianne Gravgaard
marianne@pre-horse.dk
"Hovgård"
Hovgårdsvej 8
8752 Østbirk
Tlf.: 21 93 03 21

Næstformand:
Lilli-Ann Hasselby
lilliann@pre-horse.dk
Ll. Ebbekøbgård
Kongenvejen 68
3480 Fredensborg
Tlf.: 48 46 12 22

Sekretær:
Charlotte Eichel Larsen
charlotte@pre-horse.dk
Solhøjvej 42, Torslunde
2640 Hedehusene
Tlf.: 43 52 27 44

Kasserer:
Hanne Kapitanska
hanne@pre-horse.dk
Salbyvej 195
4600 Køge
Tlf.: 56 82 20 96

Medlem:
Gunvor Ejstrup
gunvor@pre-horse.dk
Enebærvænget 13
4700 Næstved
Tlf.: 55 70 09 80

Suppleant:
Zuzette Kraft
Helsingevej 3E, st. mf.
3400 Hillerød
Tlf.: 43 90 12 10

Suppleant:
Eva Ørndrup
Lystrupvej 20
2700 Brønshøj
Tlf.: 38 81 14 49

Bladet er sat af: Charlotte Eichel Larsen

Tryk: D.E. Service ApS
E-mail: dan@de-service.dk
Tlf.: 35 86 14 71
Fax: 35 84 08 29

Oplag: 200 stk.

Den nye deadline for artikler og annoncer er den 10. maj. Send artikler m.v. til redaktøren: Charlotte Eichel Larsen

Foreningens hjemmeside: www.pre-horse.dk
Webmaster: Philipp Koch - philipp@pre-horse.dk

Fotos: Private

Forsiden: Rocina II fra Stutteri Grønnevang er i rigtigt forårshumør! Foto:

INDHOLD

3 Leder
4 Formandens klumme
5 Hvad fortæller brændemærkerne
6 Romero Benitez
8 Yeguada Cardenas
9 Mavesår årsag til krybbebidning
11 Hellig 3 Konger
14 Hvad koster en ren P.R.E.?
15 Jubilæum
16 Køb spansk hest med omtanke
19 Priser og info
20 Stutterier

L E D E R

Dagene er blevet længere, solen varmer og erantis og vintergækker har stædigt gravet sig vej gennem snedriver. Den er god nok – det er forår!

Lys har en fantastisk påvirkning på mennesker, dyr og planter. Det starter et vækkeur og nogle urgamle instinkter i os. Sollyset er med til, at vi danner vitaminer. Det har samme funktion for hestene – plus at hopperne reagerer på lyset ved at vise en god brunst. Under forskning har man fundet ud af, at lys i den grad påvirker hopperne og sandsynligheden for, at de kommer i fol. Jo mere lys en hoppe får i løbet af året, jo større chance er der for, at hun kommer i fol. Derfor er det vigtigt, at avlshopper er ude på fold så meget som overhovedet muligt. Og skulle du have en hoppe, som er svær at få i fol, så sørg for, at hun også lyspåvirkes i stalden. Der er så også en gruppe hopper, som behøver en kickstart for at vise en ordentlig brunst, og det kan dyrlægen hjælpe dig med. Hoppen får et skud hormoner, og så skulle den være klaret.

Men der er også den gruppe hopper, som bare ikke er til at få i fol. Jeg ved, at der nogle hopper derude, som på det område har givet deres ejere mange sorger. Jeg ved også, at I har gjort alt, hvad der overhovedet var muligt, og at jeres hopper har været undersøgt på kryds og tværs. Til jer vil jeg sige, at I skal nyde jeres heste i stedet og ride dem. Prøv så igen senere at sende dem til hingst.

2004 skal blive et meget spændende år! Det er i år, at vi skal afholde kåring, og en sammentælling viser, at der er mange heste, der har nået kåringsalderen. Mange af hestene er af dansk avl, så der vil højst sandsynligt være nogle avlere, som har godt med sommerfugle i maven.

Det er også snart føl-tid, og det er lige spændende hver gang at se, hvordan kombinationen af hingst og hoppe er blevet. Jeg opfordrer medlemmerne til at sende billeder af deres føl til mig, så jeg kan samle dem og sætte dem i bladet. De bliver også sat på hjemmesiden. Det er også vores drøm at lave et galleri med alle de heste, som er registreret i foreningen. Så send os et billede af din hest, så kan få galleriet fyldt ud til glæde for ikke bare os, men for alle som besøger hjemmesiden.

Foreningen skal have et hingstekatalog. Der blev først barslet med en idé om, at hingsteholdere og annoncører/sponsorer skulle afholde udgifterne til kataloget. Men den idé trak desværre ikke så mange interesserede til. I stedet laver vi en hingstestambog. Udgiften til stambogen afholdes af foreningen, og så kan alle interesserede i stedet købe den. De bliver lavet på sådan en måde, så man nemt kan tilføje nye hingste til samlingen. Hvad den skal koste, har vi ikke fået fastsat endnu, men det er undervejs. Det er besluttet, at stambogen skal være færdig efter kåringen i år, så vi kan få så mange hingste med som muligt.

Og så er det jo i år, at foreningen har 10 års jubilæum! Vi har fået tildelt »huset« mellem staldene på Roskilde Dyrskue. Her vil vi lave en udstilling, som fortæller om den spanske hest - og ikke mindst om den spanske hest i Danmark. Alt materiale har interesse!! Vi efterlyser også »arme og ben« til at lave en tilsvarende udstilling på Landsskuet Herning og ikke mindst til et Jyllandsudvalg.

Der er snart generalforsamling, hvor vi kan få snakket om alle de gode, kreative og spændende tiltag. Jeg håber, at mange vil deltage og være med til at beslutte vigtige tiltag for foreningen og for avlerne. Det bliver et travlt år, så vi er taknemmelige for alle de mennesker, som melder sig under fanerne til diverse arrangementer i løbet af året. Jeg glæder mig meget til at se jer alle sammen!

Charlotte Eichel Larsen
Redaktør

Formandens klumme

Min og hestenes første vinter i det jyske højland har mindet meget om barndommens vintre med masser af sne og frost.
Bortset fra enkelte uger med regn og knæhøjt mudder, så er der faldet sne her på vores lille bjergtop, hver eneste gang meteorologerne lovede sne et-eller-andet sted i Danmark.

Efter en lang, kold vinter er det vidunderligt at se vintergækkerne stikke de små blomsterhoveder op over snedækket. Krokus og påskeliljer er ikke langt bagefter, så nu begynder man at tro på, at det nok bliver forår og sommer igen, selv om der i skrivende stund stadig ligger 10 cm sne overalt og termometeret viser mange frostgrader. Men himlen er blå, hestene nyder solen og den rene sne på foldene, og finder man et sted med sol og læ for vinden, kan man høre fuglene synge. Dagene er blevet mærkbart længere, og med lyset kommer også energien for både dyr og mennesker.

Så man kan roligt glæde sig til de lyse sommernætter og en sommer med dejlige føl og smukke heste, og gode muligheder for at møde hinanden og vise sine heste frem ved foreningens arrangementer forskellige steder i landet.

Som det kan læses andetsteds i bladet, afholder vi to showstævner for ”barokke” hesteracer i hhv. København og Silkeborg; vores 10-års jubilæum skal især fejres på Roskilde Dyrskue og Landsskuet i Herning, og til september kommer kåringsommissionen på besøg igen.

Men først og fremmest nærmer vi os nu tiden for generalforsamlingen, der – ligesom Nytåret - bør få os alle (ikke kun bestyrelsen) til at overveje, om vi har haft et godt år. Er vi tilfredse med det, der er udrettet? Er der noget, der kan gøres bedre eller anderledes i fremtiden? Har vi nye ideer, som skal afprøves eller forslag, som skal debatteres? Og ikke mindst: Kan vi gøre endnu mere for at hjælpe foreningen og for at fremme formålet med denne? Ja, selvfølgelig kan vi det! Hvis alle bidrager med alt, hvad de har af gode ideer, og giver en hjælpende hånd til arrangementerne – så vil foreningen trives og blomstre – i takt med foråret og sommeren.

Mange har gjort et stort arbejde i de forløbne 10 år, og der er opnået mange gode resultater. Nu er det op til os alle sammen at sørge for, at kurven stadig går støt opad i fremtiden.

Vi ses!

Marianne Gravgaard
Formand

Hvad fortæller brændemærkerne?

I marts nummeret 2003 fortalte vi om Cartujano hestene og de mest berømte/sete Cartujano brændemærker. Dem, jeg viser her, er de brændemærker, som stort set alle kan finde i stamtavlen på deres hest.

De spanske heste stammer fra Cartujano blodlinien, som er den ældste blodlinie for P.R.E. racen. Stutterierne i Spanien er grundlagt på disse blodlinier, og nogle har valgt at holde en ren Cartujano blodlinie, mens andre har brugt den som basis til at fremavle den type hest, som de har haft som avlsmål.

I dag er der kun ganske få stutterier tilbage med 100% ren Cartujano avl. Det kan være svært at bibeholde den, da der ikke er så mange rene Cartujano heste tilbage, og dermed øges risikoen for indavl. Men til glæde for os alle, findes de stadig - og ikke kun i Spanien men også i lande resten af verden over, f.eks. Tyskland.

De mest kendte Cartujano brændemærker

Hierreo del Bocado. Ejet af Expasa i dag

Roberto Osborne. Stutteriet eksisterer ikke mere

Francisco Pallares Moreno. Stutteriet eksisterer ikke længere som et 100% Cartujano stutteri

Marques de Salvatierra

Urquijo y Novales. Har kun få rene Cartujano heste tilbage

Juan Gomez Cuetarra Fernandez

I forrige artikel fortalte vi også om brændemærkerne med stangbiddet - med og uden C'et. C'et tilføjede Don Fernando C. Terry, hvis enke videreførte stutteriet. I dag eksisterer der et Terry stutteri, nemlig den nævnte enkes, Doña Isabel Merello. Og stutteriet hedder da også Ganaderia Isabel Merello - Viuda de Terry. I dag kører stutteriet med dette brændemærke som man

også finder i stamtavlerne vist på Cria Caballars hjemmeside med stud book'en for Cartujano heste, der oprindeligt havde et stangbidsbrændemærke på låret. Så det skal I ikke forundres over. Cria Caballar har åbenbart valgt at vise disse heste med dette brændemærke. Det skal dog ikke undre mig, om det bliver lavet om, så vi får det korrekte brændemærke vist på stamtavlen.

Der har været mange berømte Cartujano heste gennem tiden, og det er umuligt at nævne dem alle. Men navne som Nevado, Poseido og Descarado kan de fleste nok nikke genkendende til.

Fremover vil vi her i bladet præsentere to spanske stutterier. De er valgt ud fra deres brændemærke, som vi på forhånd ved findes i mange af stamtavlerne på hestene her i Danmark. Præsentationen skal give jer en indsigt i blodlinierne og ikke mindst lære jer noget mere om jeres dejlige heste.

Nu er det tilgængelige materiale lidt begrænset, så det er desværre ikke alle stutterier, vi kan fortælle noget om. Dog er det i dag - med Internettes som den store sparringspartner - muligt at finde mange af stutterierne og læse om deres historie. Gå f.eks. ind på www.yahoo.es og skriv stutteriets navn som søgekriterie. Det er næsten lige så sikkert som amen i kirken, at du får mere end ét resultat ud af det. Rigtig god fornøjelse!

Ganadería M. Romero Benítez

Dette stutteri er meget gammelt. Det stammer helt tilbage til 1800 tallet, hvor staten konfiskerede nogle af kirkens ejendomme. På det tidspunkt var Cartujano hesteavlen delt ud og solgt til familierne Calero, Zapata og Corbacho. Det lykkedes Romero familien at tilegne sig Calero andelen og købte en hel del hopper fra Zapata familien i 1898. Senere fik de også købt hopper med det berømte Hierro del Bocado brændemærke (stangbiddet).

Der var gang i avlen på stutteriet, og senere blev det delt mellem Rafael og Manuel Romero Benitez. Du er måske faldet over et stutteri, som hedder Yeguada Romero Benitez, og det var Rafaels andel, der hed sådan. Men i 1996 købte Isabel Gomez Sequeira 47% af dette stutteri, og i dag hedder det Ganaderia M. Romero Benitez.
Stutteriet har vundet indtil flere priser ved morfologiske konkurrencer for både hopper og hingste, og rundt om i verden står der en hest fra dette berømte stutteri. Hestene blev bl.a. givet som gave til kongelige personer.

Ana Morales Stable
www.prehorses.net

If you look for the best connection between quality and price in Spanish horses. I speak and write English.

Contact person: Ana Morales

Phones: +34 626 113 167 or
+34 916 733 466

Address: Paseo de Cegama 2nd-1oD,
28830 San Fernando de
Henares, Madrid, Spain

Mail: moralesfierro27@latinmail.com

Bogen om den spanske hest

Den spanske hest var i mere end 2000 år den mest efterspurgte hest i alle Europas kongehuse. Den forsvandt ud af billedet i 1800-tallet, da en ny type ridning blev moderne.

Nu oplever den en bemærkelsesværdig renæssance og dukker op overalt i hesteverdenen. Klassisk ridning og barokke hesteracer bliver igen værdsat, og denne bog vil være til glæde, hvad enten man vil vide mere om den spanske hest, det spanske avlssystem og Spaniens ridevis, eller om man blot vil nyde de smukke billeder og snuse til lidt af Spaniens sol og hestemagi for sin fornøjelses skyld.
Bogen er på 78 sider, og hver eneste er smukt illustreret med mange fotos.

Udsalgspris: kr. 298,00.
ISBN: 87-91198-01-1

Kan bestilles her på siden, hos din boghandler og i førende rideudstyrsbutikker samt på: levade@levade.dk, www.heste-nettet.dk, skole@akademisk-ridekunst.dk

Forlaget Levade ApS, Havreholmvej 22, DK-3100 Hornbæk.
Tlf.: +45 2888-0209/4040-5319, mail: levade@levade.dk

www.pre-horse.dk

Yeguada Cárdenas

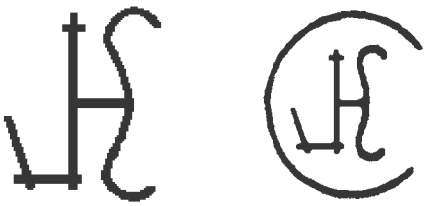

Dette stutteri har en lang historie bag sig. Det hører til et af de stutterier i Spanien, som er gået i arv fra far til søn. Miguel Angel de Cardenas Osuna arvede stutteriet efter sin far, som var en særdeles dygtig landmand. Han avlede kvæg, geder og ikke mindst heste. Miguel Angel arvede hans næse for gode avlskombinationer, og stutteriet står i dag som et godt eksempel på, at hård selektering og god kvalitet giver prima dyr.

Det oprindelige brændemærke et det, som står til venstre. Da Miguel Angel overtog det, tilføjede han et C udenom mærket. Prøv at se i stamtavlen på din hest, om du kan finde et af disse to brændemærker.

En af de heste fra stutteriet, som man nok hører mest om – og ikke mindst figurerer i mange hestes stamtavler, er Cartujano hingsten BILBAINO III. Han og DESCARADO II blev købt fra Terrys stalde, og det var ikke nemt at få lov til at købe dem. Men det lykkedes, og det grundlagde hele den linie, som Miguel Angel har i dag. Derudover har Miguel Angel benyttet andre Cartujano hingste som HABANERO IV og JARDINERO V. De var begge ejet af staten dengang. Og ikke mindst de to berømte hingste fra militærets stutteri, LEVITON og JENSON, blev brugt på stutteriets hopper.

Miguel Angel kan godt lide store heste, så det er ikke noget særsyn at kunne finde heste hos ham, som er mellem 165 – 167 cm i stang. Nogle af hans mest berømte heste har navne som GENIL, VALIDO, GASTADOR VIII, UNGIDO IV og ikke mindst MASTIL. Miguel Angel Cardenas Osuna har vundet utallige priser med sine heste, og han er fortsat en aktiv stutteri ejer, der søger at avle den ultimative, spanske hest.

Mavesår årsag til krybbebidning

af Charlotte Eichel Larsen
Kilde: Landsbladet Hest 10/2003

Siden 1998 har der været forsket i, hvorfor nogle heste udvikler adfærdsforstyrrelser så som boksvandring, vævning, krybbebidning og vindslugning. I denne forskningsperiode har man fundet ud af noget meget foruroligende, der giver mening med hestens mærkelige opførsel. Boksvandring og vævning skyldes især stress, kedsomhed og en ulykkelig tilværelse for en hest i det hele taget. Det kan afhjælpes med mange timer på fold, hvor der er "legetøj" og masser af grovfoder, så hesten ikke kommer til at kede sig. Nogle holder op med deres unode – andre får det kun reduceret.

Krybbebidning har man altid ment smittede andre heste i stalden, at det gav kolik, når hesten slugte luft, og at det eneste middel for at afhjælpe hestens unode, var en krybbebiderrem. For dem, som aldrig har set en krybbebiderrem, så består den af en metalbøjle, der er formet som et omega tegn og en læderrem. Den spænder man omkring hestens strube, så det klemmer på de to halsmuskler, som hesten bruger til at krybbebide med. Der er mange, der har den opfattelse, at jo strammere remmen er, jo bedre afhjælper det krybbebidningen.

Det er om emnet krybbebidning, at forskningen er kommet frem til et foruroligende resultat. Det har vist sig, at krybbebidning er noget, som hesten opfinder for at afhjælpe et andet problem! Og det problem er for høj produktion af mavesyre og mavesår. Krybbebidningen sætter gang i spytsekretionen, som neutraliserer mavesyren. Dvs. det er slet ikke nogen unode, men hestens måde at løse et meget ubehageligt problem på. Sætter vi så en krybbebiderrem på den, så står hesten med galopperende mavesyre og ikke mindst mavesår.
Man mener, at krybbebidningen allerede kan opstå ved føllets fravænning. Får føllet ikke nok grovfoder (wrap, hø, halm) og i øvrigt ikke bliver fodret korrekt, går der ubalance i deres mavesyreproduktion. Krybbebidning kan også opstå senere i hestens levealder, og her der er en meget høj procentdel, der taler for, at det er forkert fodring, der får hesten til at krybbebide.

Samtidig taler forskningen for, at den omtalte krybbebiderrem bliver forbudt. Den er direkte skadelig for hesten. Der er beskrevet to tilfælde, hvor en dyrlæge er blevet kaldt ud til to forskellige heste. De stod begge med krybbebiderrem. Den ene havde store hævelser i hele hovedet og så forfærdelig ud. Det viste sig, at krybbebiderremmen var så stram, at den lukkede af for de to store halsvener, og der var dermed stoppet for blodgennemstrømningen til hovedet. Det gav hesten væskeansamlinger i hovedet. Dyrlægen fjernede remmen, og en halv time efter var hævelserne fuldstændigt forsvundet. Den anden hest hostede meget – især når den blev fodret. Også her var remmen strammet så meget, at strubehovedet var klemt op i spiserøret. Når hesten forsøgte at synke sin mad, satte maden sig fast, og hesten hostede det hele op igen. Remmen blev fjernet, og hesten kunne spise normalt og holdt helt op med at hoste.

Dette forskningsresultat giver virkelig stof

til eftertanke! Det er vigtigt, at vi ikke sparer på grovfoderet til vores heste. Kan du ikke få ordentligt hø, så køb wrap i stedet. Man kan få dem i små baller, så man kan nå at bruge dem, inden de brænder sammen (gærer).

Byghalm er også det mest optimale for en hest at stå på og ikke mindst at spise. Hvedehalm er for groft og har det med at blive liggende i stortarmen, og kan dermed give kolik og tarmslyng.

Selve foderet til hesten kan være en svær nød at knække. Der er meget forskelligt på markedet, og det kan være svært at vælge. Men har du mulighed for at købe havre og byg hos en lokal landmand, så benyt dig af det og køb så en supplerende müesliblandning, så din hest får den daglige dosis af vitaminer og mineraler. Er din hest lidt sløv, så behøver du ikke sætte den op i havre. Rapsolie eller sojaolie har en stor energimængde – meget større end i kerne. Og bare 20-50 ml pr. dag kan ændre energien hos hesten væsentligt. Rapsolie er absolut ikke dyrt. Det kan du købe der, hvor du normalt handler ind til dine egen husholdning. 1 liter rapsolie koster typisk mellem 8 og 12 kr. Olien har også den gode virkning, at den "samler" jord m.v., som hesten har fået i maven under fødesøgning på folden. Det kan i mange tilfælde afværge en såkaldt sandkolik.

Sørg også for, at din hest har noget at tygge i ude på folden. Og især, når de står på jordfolde. Det er kedeligt for dem bare at stå og glo i 8 timer eller mere. De behøver ikke at få hø eller wrap på folden. En god mængde byghalm (f.eks. en hel skive fra en mini-bigballe) pr. hest er glimrende.

Har du lyst til at vide mere om, hvordan du fodrer dine plage og drægtige hopper, så er det et godt foredrag på vej! På Sjælland har vi fået Berner Olsen til at holde foredrag om dette emne. I Jylland er vi i skrivende stund ved at finde en dyræge, som kan holde et tilsvarende foredrag. Vi satster på, at disse to foredrag kommer til at foregå i august måned. Hold øje med aktivitetskalenderen på vores hjemmeside, som jævnligt bliver opdateret.

AKTIVITETSKALENDER 2004

Dato	Tid	Sted	Aktivitet
7. marts	14.00	Ølby Biblioteks Mødesal Ølby Center 53 4600 Køge (indgang ved posthuset)	Ordinær Generalforsamling
10. marts	19.00	Stengården Havreholmvej 22 3100 Hornbæk	De barokke racer Foredrag v/Bent Branderup
27. - 28. marts		Christiansborg Ridebane	Showstævne for barokke hesteracer
5. juni		Dalgård Træningscenter Molleruplundvej 9 8600 Silkeborg	Showstævne for barokke hesteracer
4. - 6. juni		Roskilde Dyrskue	Jubilæumsudstilling i huset på Hestetorvet www.roskildedyrskue.dk
24. - 26. juni		Landsskuet Herning	www.landsskuet.dk
August		Sjælland	Foredrag om hestens fodring v/Berner Olsen
August		Jylland	Foredrag om hestens fodring

Hellig 3 Konger optog med manér

af Lilli-Ann Hasselby

Jeg blev ringet op af Hanne Kapitanska en dag, hvor hun spurgte, om jeg ville deltage i H3K optoget på Christiansborg. Jeg tøvede, eftersom jeg var i tvivl, om Sabio kunne håndtere synet af Rocina. Jeg gjorde mig jo en overvældende entré på Roskilde Dyrskue med en hest, der viste skolen over jorden i de 5 minutter, vi var på banen. Det var ikke med vilje, vil jeg lige tilføje. Jeg havde min tvivl, men sagde til sidst JA TAK! med den tro, at Sabio havde glemt, hvordan man gjorde og troede på det bedste.

Tiden nærmede sig pludseligt med hastige skridt. Hanne lovede mig pr. telefon 14 dage inden, at Rocina skulle være over sin »løbetid«. Jeg nikkede ved mig selv, mens jeg havde Hanne i telefonen og håbede på, at hun havde regnet rigtigt. Jeg ankom som den første til Christiansborg. Jeg læssede Sabio ud af min transportbil og sadlede op, mens han trippede omkring mig af bar iver for at bestille noget. Jeg varmede ham op i ridehuset inden Hanne og Rocina ankom. Sabio havde ikke glemt Rocina, skulle jeg hilse at sige. Det tog ikke mange øjeblikke, før jeg sad på en hest med 5 ben. Sabios dag var reddet.

Mens Hanne og vedhæng sadlede op, og jeg opvarmede stadig (så godt det var muligt), kom syersken fra de tidligere år med meget fine kostumer. Hanne var på jorden allerede og blev derfor den første til at iføre sig sit kostume. Hanne var malet som neger hjemmefra, da hun skulle være kongen Hannibal fra Afrika. Hanne fik en smuk guldfarvet kåbe samt div. Jeg fik lov at låne en af Hannes håndlangere, som hun havde medbragt sig til anledningen til at holde Sabio, mens jeg blev klædt på. Jeg skulle være Nordens konge Melchior, og fik en knaldrød dragt på. Mens jeg stod og blev klædt på, sendte jeg alle de positive energier jeg kunne til Sabio. Vi havde nemlig alt vores ridetøj på inde under kostumerne, eftersom det ikke ligefrem var plus grader. Vi havde trøjer, veste, hue og handsker på - og som sagt inde under alt det andet, vi fik på ud over. Og hvis Sabio pludselig skulle til at vise skolen over jorden bare for at imponere Rocina, ville denne ustabile ”Michelin-mand” altså meget hurtigt trille ned fra hesten.

Da jeg så endelig var færdig med at blive klædt på, skulle jeg hen til min hest igen (troede jeg). Sabio blev som sagt trukket rundt af en, mens jeg selv blev forvandlet til kongen Melchior. Jeg gik hen

Hjemmevante Heidi og Peluso

mod ham, som jeg ellers plejer, men så kunne det nok være, at Sabio stoppede op og bakkede alt det, han kunne. Og det var med ørerne rettet direkte på mig (eller var det udklædningen), store stirrende øjne og fnysen fra næsen. Han skulle ikke have mig op på ryggen! Så jeg måtte finde på en anden løsning meget hurtigt. Jeg gravede min meget brugte handske frem fra mit kostume (det tog alene 3 min. at finde handsken), som jeg vidste, at han kendte. Jeg gik mod ham igen, og med megen skepsis i hans øjne, lod han mig komme nærmere. Han kendte duften fra handsken, så det var måske mor inde under alt dette postyr? Endelig kom jeg op på ryggen af ham. Hanne var siddet op, og så prøvede vi ellers at finde hoved og hale i alt det nye udstyr – inkl. vores heste!!

Menneskemængden var begyndt at mangfoldiggøre sig i ridehuset, og der blev taget billeder alle vegne fra. Og nu manglede vi så bare - ja, gæt hvem....Heidi Vineke og Peluso. Og ganske rigtigt. 10 minutter inden vi skulle forlade Christiansborg ridebane, kom Heidi ridende ind på Peluso. Heidi kom hurtigt ud af sadlen og blev klædt på af syersken selv, og så op på hesten igen!

Alle hestene var begyndt at fornemme spændingen i luften. Sabio havde pralet 3 gange med sin skole over jorden. Rocina gik og slog med hovedet og trippede af sted med små skridt. Hanne prøvede at berolige hende med søde ord i øret, men det var ikke mor Rocinas fokus var på. Peluso var bare oppe på mærkerne og kunne ikke adskille piaff, passage eller spansk skridt fra hinanden. Vi har nok set morsomme ud, men vi prøvede at holde så tæt, som det var muligt, for her kunne vi bevare en ro over hestene, så godt som vi kunne. Vi blev langt om længe dirigeret ud ad porten. Jeg fik lov at føre an, der hvor passagen var for trang, fordi Sabio ellers var overbevidst om, at han ville blive glemt. Vi kom ud på gårdspladsen og stod ret: Sabio, Rocina i midten og så Peluso. Der blev efterhånden samling på alle tropper. Politieskorten forrest, så hestene, så Den Ledende Stjerne og derefter små 500 mennesker. Der faldt ro over hestene, da de pludselig skulle bruge koncentrationen på at stå fast på de glatte brosten fremfor at finde dårlige undskyldninger til et buk. Der blev kastet misundende blikke på vejen til rundetårn. Koret bag os sang med fuld kraft, men hestene bemærkede det knapt nok. Da vi ankom til rundetårn, skulle vi dele os fra koret, eftersom de skulle ind i kirken og synge videre. Vi skulle uddele karameller (som vi også var blevet udstyret med) til alle børnene. Da der ikke var mere at dele ud af, kom alle hen for at røre hestene og stille forskellige spørgsmål angående traditionen. Alt dette overlod jeg til Hanne, hun

Lilli i det store kroneskrud

Lilli til venstre og totalt uigenkendelige Hanne til højre

vidste det hele. Og jeg lyttede bare med, når der blev fortalt.

Efter ca. 20 - 30 minutters pause besluttede vi at finde vejen hjem til Christiansborg ridebane. Vi kiggede alle tre på hinanden og fik et smørret smil om munden - STRØGET RETUR! Ja, vi besluttede at dele bøden, hvis vi blev stoppet, men på strøgtur - det skulle vi (hvornår kommer man ellers på strøget til hest?)! 500 meter inden vi nåede Amager Torv, fortalte Hanne os, at vi endelig ikke måtte ride ud på selve Amager Torv, for de fliser, der var blevet lagt, var vanvittigt glatte, så hestene kunne ikke stå fast. Så vi måtte holde os til bygningen på vores højre side, for der lå gamle fliser i 2 meters bredde. Ja ja, sagde vi i kor, men hvad skete der, da vi endelig nåede Amager Torv? Heidi styrer lige ud over torvet med Hanne lige i hælene. Der skulle drikkes bajere på The Dubliner, og hvem gjorde, som der blev sagt? Mig! Og hvem stod med en steppende hest foran Illums Bolighus' udstillingsvinduer, der var 3 x 5 meter? Mig og Sabio! Jeg råbte og skreg af bar nervøsitet og forudså det værst tænkelige: Sabio mellem en masse mannequiner og mig smidt ned i en udstillingssofa til 50.000 kr. Igen blev jeg reddet af en af Hannes håndlangere, der holdt fast i Sabio, mens de andre kom tilbage til mig. I ridehuset havde vi besluttet, at vi ikke måtte skilles på vejen, da der så ville blive ballade i geleddet. Da så Hanne kom tilbage, sagde hun spørgende: »Jeg troede, at du var lige bag ved mig«. For helvede, udbrød jeg, du har lige belært mig om, at jeg ikke skulle gå ud på de glatte fliser, og hvem gør det, du. Ja, men Heidi syntes, det kunne være sjovt at få en øl på pubben til hest. Vorherre til hest, hvad skal det ikke ende med?

Men oven på alt dette påstyr, midt på strøget, gik resten af hjemturen fredsommeligt. Vi fortsatte helt op til Rådhuspladsen for derefter at ride mod Christiansborg. Vi endte alle i ridehuset og tog alt vores udstyr af, sadlede hestene af, og op i transporteren og hjem! Hanne kom til hen mig, inden jeg drog af sted og spurgte, om jeg havde mod på det igen til næste år. Og jeg sagde ja tak. Så jeg håber, at se jer begge to til næste år igen på Christiansborg, hvis ikke før. Og jeg vil også sige tak til min mor, som tog en masse billeder på dagen. Og tak til det menneske, som jeg ikke kan huske, hvad hedder (pinligt)!, for at efterlyse Sabio til denne dag. Det kan godt være, at man har nerverne uden på tøjet, svedperler på overlæben og bævren i maveregionen, når man begiver sig ud på sådan et eventyr til hest. Men det er jo sjovt. Så bare på med vanten og ud og prøve det hele af.

En tydeligt lette Sabio, der fandt sin »mor« under det mærkelige ridetøj!

Hvad koster en ren P.R.E.?

Dette er et af de mest almindelige spørgsmål, som ejere af P.R.E. heste eller avlsforeningen får stillet. Som udgangspunkt ligger prisen fra 50.000 kr. og opefter.

Men det er svært sådan lige at sige, hvad en P.R.E. koster. Der er mange forskellige kriterier, der spiller ind, når der skal sættes pris på en hest. Blodlinier er noget af det, der vægter mest på prisen. Avlere, der har virket i generationer, og som beviseligt har avlet gode heste, fastsætter en forholdsvis høj pris på deres heste. Til gengæld skal det også siges, at mange af de store avlere har råd til at selektere hårdt i deres bestand og derfor kun har de gode heste tilbage. Og de er også rimelige i pris, når de sætter en hest til salg, som de ikke selv mener hører til topklassen.

En middelgod P.R.E. koster typisk mellem 5.000 og 11.000 EUR (37.150 – 81.730 DKK). Her spiller alderen også ind. En ung hoppe eller hingst har ikke haft afkom endnu og kan derfor ikke vise, hvad de dur til rent avlsmæssigt. Prisen bliver derfor sat ud fra, hvor god type hesten har, hvor gode bevægelser den har, og hvordan dens karakter er. Farven spiller også ind, og det er især de brune og sorte, der koster en tand mere. Det er meget logisk, da andre farver end skimmel ikke er lige så udbredte. Man regner med, at 85% af bestanden i Spanien er skimler, mens 10% er brune og 5% står for de sorte. Efter den røde farve er blevet accepteret igen, er der nu også en ganske lille procentdel røde og palominofarvede heste, og de skal da nok også tage godt fra i pris.
Og så er der det med de blodlinier. I dag er vi så heldige, at vi over nettet kan se stamtavlerne på hestene i 3 led. De fleste stutterier har et brændemærke, og det er i sig selv en god ledetråd. Et par stykker i foreningen har investeret en pæn sum i et program, som kan printe stamtavler ud med hele 5 led. Her kan man for alvor granske i blodlinier og se, hvilke navne der gør sig gældende.

De fleste har hørt om Cartujano heste. Og hvad er det for nogle? Cartujano hestene hører til den ældste blodlinie for P.R.E. hestene. Navnet fik de efter Karthuser munkene, som er skyld i, at der fortsat er heste med rent Cartujano blod. Karthuser ordnen er for længst opløst, men der værnes stadig om den gamle blodlinie. Der har været væsentligt flere stutterier med rene Cartujano heste, end der er i dag. Men nogle få eksisterer stadig. Der er Cartujano blod i alle P.R.E. heste, og det kan man se på stamtavlerne. Disse brændemærker går ofte igen ude i 5. led (Expasa, Osborne, Urquijo, Cardenas, Salvatierri og Pallares som de mest gængse). Man kan også sagtens finde dem i 4 og endda 3 led. Militærets stutteri har brugt mange Cartujano hingste til deres hesteavl, og derfor vil der altid være en del mere Cartujano blod i deres heste end andre.

Og så er der også det faktum – lige som hos alle andre racer – at hopper og hingste med gode konkurrence resultater får afkom, der prismæssigt fastsættes højere end for en hest, hvis forældre ikke har de samme resultater. For P.R.E. hestene er der de morfologiske konkurrencer, hvor hestene får vurderet deres kvalitet. Og det er et stort plus, at hestene kan stille op til konkurrence allerede fra 1 års alderen. Finder man derfor en hest, som har gode resultater fra morfologiske konkurrencer, ja – så er prisen også højere end for en, der ikke har været stillet overhovedet.

Det er ikke altid lige let at sætte en pris på en hest – og især ikke de unge. Prisen på unge heste er ofte uændret i deres 3-4 første leveår, indtil de beviser deres værd i form af avl og konkurrence. Hvis en hingst eller en hoppe viser, at de avler rigtig godt, præger deres afkom godt med alle de kvaliteter, som man ønsker inden for P.R.E. racen, så kan prisen snildt komme højt op – også selvom hingstens eller hoppens stamtavle måske kunne have været lidt bedre rent blodliniemæssigt. Vi skal jo hele tiden søge at bevare det unikke for racen og ikke mindst deres gode egenskaber.

Herhjemme bliver plage og ungheste typisk solgt for mellem 35. – 50.000 DKK. Prisen på de voksne heste varierer dog meget. De kan købes for mellem 70.000 – 150.000 DKK (dette er dog kun vejledende priser).

JUBILÆUM
10 ÅR

Som vi skrev i forrige nummer af Paso Español, har vi 10 års jubilæum for P.R.E. hestens eksistens i Danmark i nyere tid. Det skal selvfølgelig fejres med eftertryk! Derfor har vi fået lov til at få huset på Hestetorvet på Roskilde Dyrskue. Her vil vi lave en udstilling, som viser P.R.E. hestens historie op gennem tiden og ikke mindst dens historie her i Danmark.

Landsskuet i Herning er nok det største dyrskue i Jylland, og vi ville frygteligt gerne have en lignende udstilling der. Vi beder derfor alle jyderne om at lægge sig i selen og ikke mindst finde ud af, om vi kan have sådan en udstilling på pladsen i løbet af den weekend.

Vi eftersøge derfor også heste til disse to dyrskuer, og I må helt selv bestemme, hvor meget jeres heste skal deltage i. På Roskilde Dyrskue har vi fået dispensation til at komme med 4 og 5 års hopper uden føl ved siden. Det er kun heste ejere på Sjælland, der kan stille deres heste til bedømmelse. Alle har derimod lov til at stille til show.
På Landsskuet Herning er der mere afslappede regler. Her må alle heste ejere fra hele Danmark stille med deres heste til både bedømmelse og til show.

Vi kan i skrivende stund afsløre, at nogle af vores svenske medlemmer har meldt sig til show på Roskilde Dyrskue - og jo flere der er i ringen, jo bedre! Ringen er jo stor (så sandelige også i Herning), og en flok på 6 - 7 heste fylder ikke rigtigt så meget. Så fat computeren eller telefonen og meld dig til:

Roskilde Dyrskue:
Hanne Kapitanska, tlf. 56 82 20 96
mail: hanne@pre-horse.dk

Landsskuet Herning:
Birgitte Bjerregaard, tlf.: 28 18 93 47

Pinnochio Roskilde Dyrskue 2003

Køb spansk hest med omtanke

af Charlotte Eichel Larsen

Det er et faktum, at de spanske heste, Pura Raza Española (P.R.E.), er dyre heste at købe. Og når målgruppen nu er den brede gruppe af fritidsryttere, så kan det være svært at få solgt sit afkom, fordi indkøb af hoppe og bedækning løber op i en klækkelig sum.

Men guld kan også købes for dyrt. Godt nok er PRE heste dyre, men man skal gøre sit indkøb med sund fornuft og have god rådgivning. I hesteverdenen sker det, at der fastsættes en pris, som slet ikke er i overensstemmelse med hestens kvalitet. For de spanske heste gælder, at blodlinierne har en stor betydning, lige som gode bevægelser, gode avlsdyr og farven.

Og selv en P.R.E. med gode blodlinier og et godt brændemærke kan være faldet mindre heldigt ud, og det er måske netop derfor, at avleren gerne vil sælge den. Det skal afspejles på prisen, at hesten ikke er i topkvalitet. Men det hænder, at prisen bliver skruet godt op. Det kunne jo være, at der kom nogle købere forbi, som ikke har den fjerneste forstand på spanske heste, og den gruppe er et let bytte.

Når det gælder køb af P.R.E. heste så sørg for at få indhentet noget viden om racen. Der findes efterhånden mange bøger om dem, og der er kommet mange avlere her i Danmark, som kan fortælle ikke så lidt om disse dejlige heste. Foreningen står også til rådighed, hvis der er brug for avlsvejledning. Det er det, man har en avlsforening til.

Ofte møder foreningen først de nye A-medlemmer, når de har købt hest. Det er trist at møde nogle nye medlemmer, som allerede har gjort deres P.R.E. køb, og som har fundet ud af, at de nok ikke lige har fået den hest, som de har betalt for. Derfor er det så vigtigt, at stille en masse spørgsmål og ikke mindst kræve at se noget på skrift. En hest, der har været til konkurrence, har fået et bevis på det i form af et stykke papir. Og har hesten været til konkurrence i Spanien, så foreligger der også papir på det. I Spanien har man en bog, som hedder LIMPRE. I den bog indskrives de heste, som har gjort sig godt i konkurrencer.

Hesten får også et papir med point, når den er blevet kåret. Det stykke papir skal indgå i handlen. Som ny ejer har man ret til at vide, hvilke point hesten har fået, og hvad totalsummen ligger på. Det er nemlig også et godt fingerpeg om, hvilken kvalitet hesten har.

Når en spansk hest kåres, får den nogle point for eksteriør og gangarter. Den følger 10-skalaen, som vi kender den herhjemme. 6 er godkendt, mens alt over er bedre, og alt under er ikke godkendt. For at hesten er avlsgodkendt, skal den have minimum 70 point i totalsum. Pointsummen 70 - 74,99 er tilstrækkelig, 75 - 80,99 er god, 81 - 90,99 er meget god, 91 - 99,99 er udmærket og 100 point er perfekt. Ifølge de store avlere i Spanien har de som mål, at deres heste skal kåres med minimum 75 - 80 point for, at de kan gå i avlen. Det er de færreste avlere i Spanien, der vil avle med en hest, som kun lige netop er kommet igennem nåleøjet. De ved, med 500 års renavl i rygsækken, at dårlige heste avler dårligt afkom. Og hvorfor spilde en masse penge på at avle dårlige heste? Så vil de hellere af med dem og kun

Min egen Baronesa XIX, som jeg købte direkte fra avleren. Det kan anbefales.

Legendariske MASTIL fra Cardenas Osuna

avle på gode heste. Sådan kan de spanske avlere tillade sig at sige og gøre, for de store avlere har ressourcerne, der skal til, og ikke mindst en temmelig stor hestebestand.

Umiddelbart er jeg af den mening, at nogle af de kårede heste, som er blevet kåret i Spanien, ikke har fået retfærdige point. Man må nemlig stille sin hest til kåring, fra den er fyldt 3 år. Der er bare det minus ved at stille sin spanske hest så tidligt, at hesten slet ikke er færdigudviklet. Spanierne gør det, fordi hopperne ofte er sat i fol, og fordi hingsten måske allerede har bedækket et stod hopper. Så er det bare om at få avlsgodkendelsen i hus, så afkommet kan få sine papirer. Da vi afholdt den første kåring af PRE heste herhjemme i 1999, fik vi at vide af kåringskommissionen, at det var bedst tidligst at stille hestene til kåring, når de er 4 – 5 år gamle. Det er mere retfærdigt overfor hestene, fordi de udvikler sig langsommere end andre racer. Lige det år eller to ekstra kan gøre en stor forskel i pointgivningen. På bare et år har hesten fået mere bredde og er ved at være udvokset. Og som avler er man jo interesseret i, at ens afkom får så gode point som muligt.

Der er også meget, man skal se efter, når man skal ud og købe sin første PRE. Hesten skal jo helst være typisk for sin race, og her bliver man altså nødt til at indhente noget viden og få set en masse billeder og ikke mindst set heste ”live”.

Der er efterhånden en hel del P.R.E. heste i Danmark, og der fødes føl hvert eneste år. Tag en tur rundt til avlerne og se, hvad de har til salg. Idéen med at se på de danske avleres heste er ikke så tosset. Her har du mulighed for at danne dig et indtryk af hesten. Og hos avleren kan du som regel altid se forældrene. Du har også tit mulighed for at se andre afkom - også efter den samme hoppe. Og er afkommet ældre, har du her en idé om, hvad føllet (hvis det nu er det) udvikler sig til.

Vi stiller alle sammen nogle krav til den hest, som vi gerne vil købe. Du skal bare huske på, at jo strengere dine krav er, jo dyrere bliver hesten!

Går du og drømmer om at købe en spansk hest, og er du i tvivl om, hvordan du griber det an, så kontakt foreningen, og vi vil hjælpe dig godt på vej.

En hoppe med et pragtfuldt hoved - og ikke mindst udtryk.

www.pre-horse.dk

Hjemmesiden for dig, der holder af spanske heste

LANDSDÆKKENDE UNDERSØGELSE AF

SYGDOM & SKADER hos DANSKE HESTE

Vær med til at skabe bedre velfærd for danske heste. Besvar Spørgeskemaet omkring forekomst af sygdom og skader på:

www.heste-rapport.dk

fra den 1. februar

Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
Danmarks JordbrugsForskning

Pura Raza Española

Dansk P.R.E. Avlsforening

Hovgårdsvej 8, 8752 Østbirk

www.pre-horse.dk

TANDFEEN

Hestetandpleje
v/Pia Kaj
Tlf.: 33 79 90 91
E-mail: piakaj@piakaj.dk
www.piakaj.dk

Priser i foreningen

Ejerskifte		100 kr.
Kåring pr. stk.		1.500 kr.
Registrering af føl pr. stk.		550 kr.
Identifikation af ny hest pr. stk.		250 kr.
Hingst på hingstelisten pr. år uden foto pr. stk.		100 kr.
Hingst på hingstelisten pr. år med foto pr. stk.		200 kr.
ANNONCEPRISER I PASO ESPAÑOL		
	FARVER	**SORT/HVID**
6 x 6 cm	100 kr.	80 kr.
6 x 12 cm	200 kr.	160 kr.
6 x 15 cm	300 kr.	240 kr.
6 x 23 cm	400 kr.	320 kr.
12 x 12 cm	400 kr.	320 kr.
12 x 15 cm	600 kr.	480 kr.
12 x 23 cm	800 kr.	640 kr.
15 x 15 cm	900 kr.	720 kr.
15 x 23 cm (1/1 side)	1.200 kr.	960 kr.
Bagsiden	1.600 kr.	1.300 kr.
ANNONCEPRISER HJEMMESIDEN		
Salgshest pr. stk. i 3 måneder		200 kr.
Bannerannonce 4 x 4 cm i 6 måneder		500 kr.
Bannerannonce 8 x 8 cm i 6 måneder		1.000 kr.
Hingstepræsentation pr. år		200 kr.

Kåring 2004

I år afholder vi kåring, og vi beder dig om at hjælpe os godt på vej til at arrangere det.

For at få et overblik, beder vi dig oplyse os, hvor mange heste du forventer at stille med. Og det er både heste til kåring, føl til indskrivning og heste til ID (Identifikation). Kåringskommissionen vil gerne vide på forhånd, hvor mange heste de skal se på, så de også kan planlægge deres tur rundt i verden.

Send eller mail dine oplysninger til: **Hanne Kapitanska (Kasserer)** eller **Charlotte Eichel Larsen (Sekretær/Redaktør).**
Vi beder dig sende os oplysningerne så hurtigt som overhovedet muligt.
Som de foregående år laver vi opsamlingssteder, så heste ejerne ikke skal transportere deres heste mange kilometer rundt i landet. Vi vil så vidt muligt forsøge at lave 2-3 opsamlingssteder på Sjælland og 3 i Jylland. Opsamlingsstederne bliver offentligtgjort, når vi sender blanketter ud til kåringen.

Med venlig hilsen

Bestyrelsen

STUTTERILISTE

Anne Schaumann Nielsen

Tlf.: 57 80 17 87
schauman@worldonline.dk

Stutteri Dandanell

v/Lise Dandanell
”Katrinelund”
Hornbækvej 306
3080 Tikøb
Tlf.: 49 70 30 00

Stutteri Grønnevang

v/Hanne Kapitanska
Tlf.: 56 82 20 96
www.p-r-e.dk
hanne@p-r-e.dk

Stutteri Liselund

v/Gitte Gjersøe
Tlf.: 49 70 20 05
www.lise-lund.dk
gitte@gjersoe.dk

Yeguada
La Colina del Sol

v/Charlotte Eichel Larsen
Tlf.: 43 52 27 44
charme@post10.tele.dk

Karlorsta Gård
www.karlorsta.com
info@karlorsta.com
Tlf.: +46 176 23 5005/23 5020

Stutteri Mitenzo

v/Mitzi Bengtsson
Tlf.: 49 21 67 60

Stutteri Hermosa
v/Berith Larsen
Tlf.: 54 44 64 46
www.hermosa.dk

Stutteri Plovmandshave

v/Heidi Købmann Madsen
Tlf.: 75 76 10 16

Windrose Farm

v/Fam. Bandier & Koch
Tlf.: 45 93 71 81
www.bandier.redwire.ch
bandier@mobilixnet.dk

Stutteri Dalgård

v/Lis Kristiansen
Tlf.: 86 85 30 66
www.dalgaardhorses.dk
dalgaardhorses@mail.tele.dk

Stutteri Perregaard
v/Ulla Perregaard
Tlf.: 45 80 70 61
www.spanishprehorses.dk
info@spanishprehorses.dk